

12/XII/1982

L'altura

La lectura de textos ens fa adonar que existeix encara un prejudici contra l'ús del substantiu *altura*, que fa que alguns en prescindixin sistemàticament, com si es tractés d'un barbarisme. Fins i tot existeix —en aquest món hi ha d'haver de tot— qui està disposat a esmenar-vos si us sorprèn en l'ús d'aquest substantiu sense pensar que la formació d'aquest mot és ben normal en la nostra llengua ni, cosa encara més elemental, haver-se pas la molèstia de mirar si el trobava recollit als diccionaris. Com hem dit, la formació de *altura* és ben normal: a partir de l'adjectiu *alt* i per mitjà d'un sufix, si bé no gaire productiu en català, no pas estrany, car és el mateix que ha originat formes tan corrents com *amargura*, *bravura*, *justura*, *mixtura*, *verdura*, *vellura*, etc. Així com, per exemple, al costat de *amargura* tenim *amargor* i *amarguesa*, és a dir, dos noms més derivats del mateix adjectiu per mitjà d'altres sufixos, al costat de *altura* tenim també *altesa* i *alçària*, un dels quals, *altesa*, reservem gairebé exclusivament per al sentit figuratiu: *altesa de sentiments*. També diem, però, *estar a l'altura de les circumstàncies*, *estar a la mateixa altura* (en art, ciència), etc.

A part els nombrosíssims casos especials, la diferència essencial que es pot establir entre *altura* i *alçària* és la que indiquen les definicions que d'aquests mots fa el Diccionari Fabra: «distància vertical d'un punt a la superfície de la terra o a qualsevol altre terme de comparació» i «allò que un cos té d'alt; dimensió d'un cos en direcció vertical», d'acord amb les quals prescindim de *altura* quan ens hem de referir a la dimensió vertical d'una persona, d'un animal, d'un mòbil... Sembla, però, que aquesta limitació només pot afectar casos mòbils. I seria realment arriscat de voler precisar gaire més. D'altra banda, en concurrència amb *altura* i *alçària* usen també les formes *alçada*, *altitud* i el mateix adjectiu *alt*, segons els casos i les circumstàncies.

Es del tot improbable que es produïxi cap vacil·lació en l'ús d'aquests dos darrers mots, *altitud* i *alt* —en una frase com *Dos metres d'alt*—, el primer propi del llenguatge culte i el segon del llenguatge popular, però existeix en canvi la temptació permanent de substituir *altura* per *alçada* en frases en què resulta impropri, com a *l'altura de les circumstàncies*, *l'altura d'un triangle*, *una altura de deu mil metres*, etc.

Alberf Jané